

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.092/2017/8.

A tanács tagjai:

Dr. Makai Katalin a tanács elnöke

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Rosta Ügyvédi Iroda

Az alperes:

A per tárgya:

Gyermektartásdíj megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

B...i IV. és XV. Kerületi Bíróság 11.P.IV.21.702/2014/115.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.242/2016/8.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

A le nem rótt 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek házastársak voltak, a házasságukból 1995. október 12. napján született **Sz.** utónevű gyermek először a felperes nevelésébe és gondozásába került, majd a gyerekelhelyezés megváltoztatása iránti perben a Fővárosi Bíróság az 50.Pf.639.364/2009/21. számú jogerős

ítéletével az alperesnél helyezte el. Az ítélet kötelezte a felperest a mindenkori havi nettó rendszeres, valamint nem rendszeres jövedelme 20%-át kitevő, de legalább 40.000 forint alapösszegű gyermektartásdíj megfizetésére és szabályozta a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartást. A Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.22.038/2010/11. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

- [2] A gyermek 2010 augusztusától az alperes háztartásában él. A kapcsolattartás 2011 októberéig, a 16. születésnapjáig folyamatosan működött. Ekkor a felperes a gyermeket sms-ben felköszöntette, biztosította a szeretetéről és a további találkozásokat a gyermekre bízta, mivel álláspontja szerint a 16. életév betöltése jogi és erkölcsi értelemben választóvonalnak tekinthető. Az alperes az elmaradt kapcsolattartások miatt gyámhatósági eljárást indított. Az eljáró gyámhivatalok megállapítása szerint a felperes a gyermekkel saját elhatározásából - mivel nyilatkozata alapján a kapcsolattartás a joga, de nem a kötelezettsége - nem tartja a kapcsolatot.
- [3] 2014 januárjában a gyermek tájékoztatta a felperest a továbbtanulási szándékáról. 2015 augusztusában véletlenül találkoztak egymással, ezután **Sz.** a felperes barátjának tanácsára megpróbálta a felperessel felvenni a kapcsolatot, próbálkozása azonban sikertelen maradt.
- [4] A felperes a jogerős ítélet szerinti tartásdíj fizetési kötelezettségét 2013 szeptemberéig teljesítette, 2013 októberében alacsonyabb összeget utalt. Az alperes végrehajtást kezdeményezett, a bíróság közvetlen letiltó végzést bocsájtott ki. 2014 szeptemberétől a felperes munkáltatója a tartásdíjat a végzés alapján az alperesnek közvetlenül utalja.
- [5] A peres felek között házastársi közös vagyon megosztása iránt peres eljárás volt folyamatban. A Fővárosi Ítéltábla 2015. szeptember 23. napján kelt jogerős ítélete a felperes címén lévő ingatlanon és egy garázson fennálló közös tulajdont megszüntette és - többek között - az ingatlanokat megváltási ár fizetése mellett a felperes kizárólagos tulajdonába adta. A közös vagyon megosztásának eredményeképpen a felperest kötelezte 2.926.055 forint értékkiegyenlítés megfizetésére. Az ingatlanokat illetően a közös tulajdon teljes körű megszüntetéséig (a megváltási ár teljesítéséig) a felperes köteles többtelehasználati díjat fizetni: az ítélet szerint a lakásingatlan kapcsán 2013 márciusáig 1.901.280 forint lejárt használati díj, 2013. április 1. napjától kezdve 29.000 forint használati díjfizetési kötelezettsége terheli. A garázsnál 547.500 forint lejárt, a jövőre nézve pedig 7.500 forint összegű használati díjat állapított meg.
- [6] A felperes az eljárás alatt a ... tanárként munkaviszonyban állt, havi rendszeres jövedelme 2014. évben 214.840 forint volt, 2015. évben 223.420 forint. Párkapcsolatban él, de külön gazdálkodik. A tulajdonát képezi - az édesanyja haszonélvezeti jogával terhelt - még két b...i ingatlan és egy garázs ¼ tulajdoni hányada.
- [7] Az alperes a gyermekkel, valamint élettársával a saját tulajdonú ingatlanában él. Az ...n tudományos munkatársként dolgozik, havi átlagos jövedelme 209.850 forint, élettársa jövedelme 94.909 forint. Az alperes viseli a gyermekkel kapcsolatban felmerülő nagyobb összegű eseti kiadásokat, ezekhez a felperes nem járul hozzá.
- [8] A gyermek 2013. október 12. napján töltötte be a 18. életévét. Középiskolai tanulmányait 2014 júniusában fejezte be, 2014 szeptemberétől a **P.** Egyetem államilag finanszírozott képzésében nappali tagozatos hallgató. Egészséges, havi rendszeres kiadása - a szokásos életviteli költségeken felül - a közlekedési bérlet megvásárlása. A gyermek az alperessel közös háztartásban él, rendkívüli kiadásai évente a tanévkezdéssel felmerülő költségek.
- [9] A felperes a 2013. október 11. napján benyújtott keresetében a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének 2013. október 12. napjától való megszüntetését kérte azzal, hogy a bíróság a tartásdíj fizetési kötelezettsége mértékét a fenti időpontot megelőző hat hónaptól kezdődően - a megszüntetés időpontjáig - havi 15.000 forint határozott összegre mérsékelje. Az elsőfokú bíróság 22.456/2013/13. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A Fővárosi Törvényszék 50.Pf.631.195/2014/6. sorszámú részítéletével a felperes 2013. október 12. napjáig fennálló gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége leszállításának elutasítását helybenhagyta, a 2013. október

12. napját követő időszakra a gyermektartásdíj megszüntetésére vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a bíróságot újabb eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

- [10] A felperes a jogerős részítéletet követően 2014. május 27. napján újabb keresetet nyújtott be, amelyet a bíróság a jelen - a hatályon kívül helyezés miatt megismételt - eljáráshoz egyesített.

A felperes keresete az alperes ellenkérelme

- [11] A felperes a megismételt eljárásban az alábbi kereseteket terjesztette elő.
- [12] 1. Mindhárom vagylagosan előterjesztett kérelmében kérte, hogy a bíróság a tartásdíj fizetési kötelezettségét 2014. június 27. napjától szüntesse meg.
- [13] 2. Másodlagosan azt kérte, hogy a keresetlevél beadását megelőző hat hónapra visszamenőleg a bíróság a gyermektartásdíj mértékét 0 forintban állapítsa meg és a 2010 szeptemberétől a 40.000 forintban meghatározott alapösszegezen felül levont tartásdíj összegét számítsa be.
- [14] 3. Harmadlagosan a keresetlevél beadását megelőző hat hónapra visszamenőleges elszámolásnál 2014. március 15. napjáig a bíróság a gyermektartásdíj mértékét 0 forintban állapítsa meg, 2014. március 15. napjától kezdődően havi 15.000 forint mértékre szállítsa le, a 2010 szeptemberétől 40.000 forintban meghatározott alapösszegezen felül megfizetett rész beszámításával.
- [15] Kereseti kérelmét a jogerős ítélet óta bekövetkezett több körülményváltozásra alapította.
- [16] A saját anyagi körülményeiben lényeges változás történt, emiatt nem képes a gyermek tartásához hozzájárulni. A jogerős ítéletben meghatározott, a gyermektartásdíj alapját képező jövedelme csökkent: mellékjövedelme megszűnt, csak a főállásából származik bevétele, amelynek összege 214.840 forint. A házastársi közös vagyon megosztása iránti perben az elsőfokú bíróság nem jogerős ítéletével a terhére több millió forint összegű fizetési kötelezettséget állapított meg. Az életfenntartására fordított havi kiadásai, a lakhatási (rezsi) költségei és az őt terhelő használati díjak levonása után 93.087 forint jövedelme marad. Ebből következően a bíróság által megállapított tartásdíj megfizetésére nincs teljesítőképessége.
- [17] Ezzel szemben - öröklés miatt - az alperes vagyoni helyzetében feltehetően pozitív változás állt be. Az alperes a gyermek tartásáról nem gondoskodik, ezért - függetlenül attól, hogy a gyermekkel közös háztartásban él - a jogszabály alapján a tartás megfizetésére a házastárssal, vagy a bejegyzett élettárssal együtt kötelezhető.
- [18] A gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének jogalapja is megszűnt. A gyermek nagykorú lett, középiskolai tanulmányait 2014. június 27. napjával befejezte, keresőképesnek minősül, a tartásdíj fizetés jogalapja, a rászorultság már nem áll fenn. Nincs akadálya, hogy a felsőfokú tanulmányait ne nappali képzésen végezze, munkaviszonyt létesítsen, vagy diákhitelt vegyen fel saját tartása biztosítása érdekében. A gyermek a tartásra érdemtelen, a különböző hatóságok, hivatalos szervek, a gyermek iskolája részére nem adnak tájékoztatást, a gyermek nem tartja vele a kapcsolatot. A születésnapján, amikor fel szeretne volna köszönteni, nem volt hajlandó találkozni vele.
- [19] Az alperes a kereset elutasítását kérte. A gyermek szükségletei indokolják a tartásdíj fizetési kötelezettség fennmaradását, rászorultsága pedig okirattal bizonyított. Előadta, hogy a kereset benyújtásakor a gyermek középiskolában tanult, jelenleg felsőfokú tanulmányokat folytat, a tartásra továbbra is rászorul. A felperes jövedelme a jogerős ítélet szerinti tartásdíj megfizetését lehetővé teszi, teljesítőképességének csökkenése nem állapítható meg. Cáfolta a felperesnek az érdemtelenségre vonatkozó előadását, a hatósági határozatok alapján a gyermekkel a kapcsolatot a felperes szakította meg.

Az első- és másodfokú ítélet

- [20] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperest terhelő gyermektartásdíj összegét leszállította és kötelezte a felperest, hogy 2014. szeptember hó 1. napjától kezdődően havi 35.000 forint összegű

rokontartásdíj megfizetésére. A tartás mértékének leszállítása miatt a felperesnek 124.135 forint túlfizetése keletkezett, amelyet a jövőben esedékes rokontartásból 10.000 forintos részletekbe beszámítani rendelt. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

- [21] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy az 50.Pf.631.195/2014/6. sorszámú részítéletet alapján a jelen, megismételt eljárásban elsősorban a perbeli gyermek érdemtelenségét kellett vizsgálni.
- [22] A felperes a gyermektartásdíj megszüntetése iránti kereseti kérelmet 2013. október 11. napján nyújtotta be, itt hivatkozott a gyermek érdemtelenségére. Ezért erre vonatkozóan az 1952. évi IV. törvény (továbbiakban: Csjt.) rendelkezései az irányadóak. A tanulmányait folytató, nagykorú gyermeknél az érdemtelenség elbírálási szempontjait - iránymutatóan - a XXIX. számú PED tartalmazza.
- [23] A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperest terhelte állítása bizonyítási kötelezettsége: a Csjt. 69. § (1) bekezdésében foglaltak bizonyítása. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével arra következtetésre jutott, hogy a felperes a nagykorú gyermek érdemtelenségét nem tudta bizonyítani.
- [24] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen rögzítette, hogy a gyermek kiskorúsága ideje alatt az érdemtelenség vizsgálata fogalmilag kizárt, tehát csak a 2013. október 12. óta tanúsított magatartása értékelhető. A peradatok alapján nem állapítható meg a felperessel szemben olyan súlyosan felróható, kifogásolható magatartás, amely a tartás megszüntetését indokolja. A következetes ítélkezési gyakorlat a szülő-gyermek kapcsolat megromlásánál mindkét fél magatartását vizsgálja, a perbeli esetben pedig a gyermek és a felperes kapcsolatának megromlása a felperes felróható magatartására is visszavezethető. A felperes a gyermeket 2011. októbert 12. napja óta nem kereste, holott a gyámhivatali eljárásban tájékoztatták a kapcsolattartásra vonatkozó szülői kötelezettségéről. A szülők között számtalan büntető és polgári eljárás volt folyamatban, a peres felek viszonya elmergesedésének a gyermek a tanúja volt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az anya-lánya közötti érzelmi viszony kiüresedése és a kapcsolat teljes megszűnése a szülők közötti konfliktusos helyzetre és a felperes kapcsolattartástól elzárkózó magatartására vezethető vissza. Ebből következően nem állapítható meg az érdemtelenséget megalapozó, felróható gyermeki magatartás.
- [25] Az elsőfokú bíróság vizsgálta a felperesnek a jogerős részítéletet követően - 2014 májusában - benyújtott, a gyermektartásdíj megszüntetése iránti keresete megalapozottságát. Megállapította, hogy a benyújtás időpontjára figyelemmel annak elbírálására a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
- [26] Az elsőfokú bíróság a tartás megszüntetése iránti keresetet nem találta alaposnak.
- [27] A perbeli esetben a gyermek a középfokú tanulmányait 2014 júniusában, a 18. életének betöltése után fejezte be. A Ptk. 4:214. §-a alapján a középfokú tanulmányait folytató (nagykorú) gyermek esetében a kiskorú gyermekre vonatkozó szabályok szerint a tartásra való rászorultságát vélelmezni kell. Ebből következően gyermek tartásra való rászorultsága - a tartásdíj jogalapja - kizárólag 2014 júniusát követően vizsgálandó.
- [28] Az elsőfokú bíróság két időtartamot különített el.
- [29] Az első időszak, a felsőfokú tanulmányok megkezdése előtti nyári iskolai szünet (2014. augusztus 31-ig terjedő) időtartamát illetően megállapította, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat alapján - a kiskorú gyermekre vonatkozó szabályok szerint - a tartásdíj a tartás jogosultját megilleti. A perben okirattal igazolt, hogy a gyermek nappali tagozaton a felsőfokú tanulmányait végzi, tehát rászorultságának ténye bizonyított.
- [30] A felperesnek a teljesítőképessége csökkenésére való hivatkozása sem alapos. A csatolt munkáltató igazolás szerint a felperes jövedelme 2013 augusztusától 214.840 forint. Tény, hogy az előzményi jogerős ítélet meghozatalakor a felperes átlagjövedelme 258.900 forint volt, tehát a havi jövedelme igazoltan csökkent. A munkabére csökkenése azonban a teljesítőképességét nem érintette, mert a meghatározott 40.000 forint alapösszeg a jelenlegi, kimutatott rendszeres jövedelme 20%-ának megfelel. A teljesítőképessége megváltozása alapjául előadott további fizetési kötelezettsége - az

ebben az időszakban még nem jogerős ítéleten alapuló használati díj - a tartásdíj fizetési kötelezettség szempontjából nem releváns.

- [31] A második időszak a nagykorú gyermek továbbtanulásának 2014. szeptember 1-től kezdődő időtartama. A tanulmányokat folytató nagykorú gyermek vonatkozásában a kötelezett szülő fizetési kötelezettsége nem korlátlan, az nem veszélyeztetheti a saját vagy a kiskorú gyermekeinek tartását. A felperesnek kiskorú gyermeke nincsen, tehát az vizsgálendő, hogy a felsőfokú tanulmányait végző gyermeknek fizetendő tartás veszélyezteti-e a saját létfenntartását. A felperes jövedelme a csatolt kimutatás alapján 2015 januárjától csekély mértékben emelkedett, jelenleg 223.420 forint. A havi kiadásait a per során igazolta, az elsőfokú eljárás befejezéséig pedig a háztársi közös vagyon megosztása iránt folyamatban levő per is jogerősen lezárult. A felperes a háztársi közös vagyon megosztása eredményeként két ingatlan kizárólagos tulajdonát kapta meg, több ingatlanban résztulajdonnal bír, havi nettó jövedelme alapján - még a rendszeres kiadásaira is figyelemmel - saját tartásának korlátozása nélkül is képes a nagykorú felsőfokú tanulmányokat folytató gyermekének a támogatására.
- [32] minősítette a felperes hivatkozását a nagykorú gyermek saját tartásának önálló biztosítására. A gyermek nappali tagozatos képzésen, államilag támogatott oktatásban részesül. Az, hogy azért hagyja abba jelenlegi tanulmányait, vállaljon munkát és esti képzésen folytassa a felsőfokú tanulmányait, hogy a felperesi tartási fizetése megszűnjön, nem várható el tőle. Ugyancsak nem várható el a diákhitel (kölcsön) felvétele sem, amikor a szülők támogatása mellett enélkül is biztosított a megélhetése.
- [33] Az elsőfokú bíróság egybevetve a felperes teljesítőképességét és a továbbtanuló gyermek szükségletét úgy ítélte meg, hogy a felperes tartási kötelezettsége mértékének mérséklése részben megalapozott, annak összegét pedig - a peradatok mérlegelése alapján - 2014. szeptember 1-től kezdődően 35.000 forintban határozta meg.
- [34] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a 2014. augusztus 31-ig terjedő időszakra elutasította, így tartásdíj túlfizetés eddig az időpontig nem állapítható meg. Az ezt követő időszak alatt a felperestől a tartásdíjat még a korábbi jogerős ítélet alapján vonták, tehát jogosult a túlfizetés beszámítására.
- [35] A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és a felperes tartásdíj fizetési kötelezettségét 2014. szeptember 1. napjától kezdődően havi 40.000 forint határozott összegben állapította meg. Feljogosította a felperest, hogy a tartásdíjat közvetlenül a nagykorú gyermek folyószámlájára teljesítse. Mellőzte a felperes túlfizetésének elsőfokú bíróság általi megállapítását, a beszámítással kapcsolatos rendelkezést pedig akként változtatta meg, hogy 2014. szeptember 15-től 2015. október 15. napjáig a havi 40.000 forint összegben felüli teljesítése folytán keletkezett túlfizetés beszámítására jogosult. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [36] A másodfokú bíróság elsődlegesen a felperes fellebbezésében sérelmezett eljárásjogi kérdésekben foglalt állást.
- [37] hivatkozott a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság érdemi döntése nem terjedt ki a perben érvényesített valamennyi keresetére. A jelen eljárás a felperes 2013. október 11. napján érkezett keresetlevele alapján indult meg. A keresetében kért - 2013. május 1-től 2013. október 12. napjáig terjedő időre fennálló - gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége leszállítása iránti igényét a jogerős részítélet elbírálta (helybenhagyta az elsőfokú bíróság döntését), alaptalanul hivatkozik ezért a felperes a 2013. október előtti hat hónapra vonatkozó tartásdíj leszállítása iránti kérelme elbírálatlanságára.
- [38] A másodfokú bíróság részítélete a 2013. október 12. napját követő időszakra az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, az eredetileg benyújtott kereset alapján tehát a megismételt eljárásban a 2013. október 12-től kezdődően a fizetési kötelezettsége megszüntetésében kellett állást foglalni. A jogerős részítéletet követően benyújtott új keresetlevelében a felperes változatlanul kérte

a tartásdíj fizetési kötelezettsége megszüntetését, annak kezdő időpontjaként 2014. június 27. napját jelölte meg, illetve kérte - hat hónapra visszamenőlegesen - 2013. november 27. napjától a 2014. június 27-ig terjedő időszakra a tartás mértékének leszállítását. Ezen új keresetei - mivel ugyanazon jog iránt, ugyanazon felek közötti jogviszonyra vonatkozott - nem minősül új kereseti kérelemnek, hanem a hatályon kívül helyezés folytán megismételt és folyamatban levő, a gyermektartásdíj megszüntetése iránti eljárás miatt az eredeti keresete módosításának. Az eljárások egyesítése következményeként az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezése az összes előterjesztett kereset elbírálására kiterjedt.

- [39] Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 215. §-ában foglalt előírást. A felperes fellebbezése szerint viszontkereset hiányában lett rokontartás megfizetésére kötelezve, mivel az alperes ilyen keresetet nem terjesztett elő, ő pedig kizárólag a tartásdíj megszüntetését kérte. A másodfokú bíróság fent kifejtett álláspontja szerint a hatályon kívül helyezés folytán újra indult perben a keresetek egyesítése folytán a felperes 2014. május 27-én benyújtott, a gyermektartásdíj ismételt megszüntetésére vonatkozó keresete tehát tartalmilag keresetmódosítás, mely elbírálására a 2013. október 11-én beadott eredeti kereset benyújtási időpontjában hatályos Csjt. szabályai alkalmazandók. A Csjt. 69. § (1) bekezdése alapján, a már megállapított tartásdíj megszüntetését nem alapozza meg - egyéb körülmény változás hiányában - az, hogy a gyermek a középiskolai tanulmányait befejezte és felsőoktatási intézmény nappali tagozatára felvételt nyert. Az alperesnek tehát nem kellett ismételt tartásdíj iránti igényt előterjesztenie a folyamatosan tanulmányokat végző gyermek tartásra való jogosultságára.
- [40] A felperes további eljárásjogi szabálysértésekre vonatkozó fellebbezése alaptalan, nem állapítható meg olyan eljárásjogi jogszabálysértés, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.
- [41] A másodfokú bíróság túlnyomó részben egyetértett az elsőfokú bírósággal a kereseti kérelmek érdemi elbírálásában. Teljes körűen osztotta az érdemtelenység körében kifejtetteket, az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, az egységes ítélkezési gyakorlattal egyezően jutott arra a helyes jogkövetkeztetésre, hogy a felek nagykorú gyermeke a tartásra nem volt érdemtelen.
- [42] A felperest terhelő tartásdíj 2013. november 27-től 2014. június 27-ig terjedő időszakra vonatkozó havi 0 forintba történő leszállítása elutasításában maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bírósággal. A felperes a rá rótt bizonyítási tehernek nem tudott eleget tenni, egyik felet, vagy a gyermeket illetően sem bizonyított olyan lényeges körülményváltozást, amely megalapozná a Csjt. 69. § (1) bekezdése alapján a tartás mértékének megváltoztatását. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a gyermek gimnáziumi tanulmányai átnyúltak a nagykorúság idejére, tehát a 2013/2014 középiskolai tanévben tartásra rászorultnak minősül. Ebből következően a Csjt. 69/A. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a XXIX. számú polgári elvi döntésre - a szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles a gyermek tartását biztosítani. A saját jövedelemmel nem rendelkező gyermek eltartásával felmerülő költségeket a fenti időszakban a szülők a Csjt. 69/C. §-a alapján a teljesítőképesség arányában kötelesek viselni. Az elsőfokú bíróság a peradatok helytálló mérlegelése alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperes ebben az időszakban lényeges körülmény változást nem bizonyított.
- [43] A másodfokú bíróság a 2014. június 27. napjától kezdődő időszakot illetően részben értett egyet az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel. Nem osztotta a tartás mértékének megváltoztatásában az elsőfokú bíróság ítéleti döntését, olyan azt megalapozó, lényeges körülményváltozás, amely indokolná a leszállítást, ugyanis nem nyert bizonyítást.
- [44] Okirattal igazolt, hogy a gyermek 2014 szeptemberétől nappali tagozatos egyetemi tanulmányokat végez. Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a nyári iskolai szünet megítélésében. A gyermek a tanulmányait folyamatosan végzi, a nyári szünet nem minősül a tartásdíj megszüntetésére okot adó megszakításnak. A felsőfokú tanulmányok végzése a következetes ítélkezési gyakorlat alapján - figyelemmel a XXIX. számú PED-re - az életpályára való szükséges felkészülés, a gyermeknek a

tanulmányok végzésére való alkalmasságát pedig a felperes sem kérdőjelezte meg. A gyermek saját jövedelemmel, vagyonnal nem rendelkezik, az édesapjával és annak élettársával él egy háztartásban. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a gyermektől a felperes tartási terhe alóli mentesítése érdekében nem elvárható a nappali tagozatú tanulmányok végzésének abbahagyása.

- [45] A perben nem nyert bizonyítást a felperes teljesítőképességének korlátozott volta, az, hogy a gyermek javára megállapított tartás megfizetésével a saját létfenntartását veszélyeztetné. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes folyamatos, átlagot meghaladó jövedelemmel és az átlagot meghaladó, jelentős ingatlanvagyonnal rendelkezik. Alaptalanul érvel a közös vagyon megosztása eredményeként keletkezett fizetési kötelezettségével is. A házastársi közös vagyon megosztása során az általa lakott utolsó házastársi lakás és az ahhoz tartozó garázs megszerzése végett meghozott döntése a tartásra jogosult terhére nem vehető figyelembe. A másodfokú bíróság visszautalt a Kúria Pfv. II.21.956/2014/14. számú részítélete indokolásában kifejtettekre, miszerint ez a körülmény nem alapozza meg a tartás mértékének megváltoztatását.
- [46] A felperes tehát csak egy lényeges körülmény változást igazolt, nevezetesen azt, hogy a nagykorú gyermek egyetemi tanulmányokat folytat és emiatt a Csjt. 69. § (1) bekezdése alapját igényét kis részben, mindössze annyiban találta a másodfokú bíróság teljesíthetőnek, hogy a Csjt. 69/C. § (3) bekezdése alapján öt terhelő százalékos marasztalást mellőzte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [47] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a kereseti kérelmeinek megfelelő döntést hozza meg. Másodlagosan azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a Fővárosi Törvényszéket új eljárás lefolytatására és új döntés meghozatalára utasítsa. A felperes a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a Pp. 21. § (1) bekezdése, a Pp. 253. § (3) bekezdése, a Pp. 215. §-a és a Pp. 3. § (2) bekezdése, a Pp. 206. § (1) bekezdése és a Pp. 254. § (1) bekezdése megsértésére alapította. Utalt a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés b) pontjának megsértésére is.
- [48] 1. Felülvizsgálati kérelmében döntően az első fokon az eljárást lefolytató bíró illetékességének hiányát és elfogultságát sérelmezte. A Pp. 21. § (1) bekezdése előírja, hogy a másodfokú bíróság által elrendelt bizonyítást lehetőleg olyan bíró folytassa le, aki az elsőfokú ítélet meghozatalában nem vett részt. A perben meghozott elsőfokú ítélet részben hatályon kívül helyezésre került, a visszaérkezett ügyet az elsőfokú bíróságon másik bíróra osztották ki. A felperes 2014. május 27-én újabb keresetet nyújtott be, ez viszont a korábban - a hatályon kívül helyezett ítéleti döntést meghozó - eljáró bíróra került kiosztásra. A bírónő az előzményi és folyamatban lévő eljárások iratanyagát bekérte, az újabb kerestet nem fellebbezhető végzéssel a megismételt eljáráshoz egyesítette, majd az eljárás lefolytatását „megkaparintotta”, azt önkényesen átvette. A megismételt elsőfokú eljárást ilyen módon - a bírósági szignálást elkerülve - ismételten ugyanaz a bíró folytatta le. Ráadásul a bíróval szemben 2014. szeptember 12-én elfogultsági kifogást is előterjesztett és ellene rendőrségi, illetőleg ügyészségi büntetőeljárást is kezdeményezett, ezáltal tőle az ügy pártatlan, elfogulatlan megítélése nem várható el. Az eljárásával sérült a Pp. 21. § (1) bekezdésének alapelve, amely összhangban van az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI.30.) AB - polgári ügyekben analóg alkalmazható - határozatával. Az abszolút jogszabálysértésre figyelemmel a másodfokú bíróságnak mérlegelés nélkül hatályon kívül kellett volna helyeznie az elsőfokú ítéletet.
- [49] 2. A jogerős ítélet jogszabálysértően nem merítette ki a fellebbezési kérelmet, ezért sérült a Pp. 253. § (3) bekezdése.
- [50] 3. A jogerős ítélet nem merítette ki a kereseti kérelmét. A keresete a 2014. június 28-tól való megszüntetésre, a visszamenőleges időszakra vonatkozó részben 0 forint mértékben, részben 15.000 forint összegben megállapítandó gyermektartásdíj leszállítására, illetve beszámításra is kiterjedt, a

jogerős ítélet - valamint az elsőfokú ítélet - a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértve erre nem terjedt ki.

- [51] 4. A felperes sérelmezte, hogy az eljárás bíróságok az alperes vagyoni helyzetét (vagyonosodását) nem tárták fel, nem vizsgálták a gyermek rászorultságát, e körben előterjesztett bizonyítási indítványait - indokolás nélkül - mellőzték, az ítélet emiatt megalapozatlan és sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését.
- [52] 5. A másodfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy a jegyzőkönyvek nem vagy nem megfelelően tartalmazzák a tárgyaláson elhangzottakat.
- [53] 6. Az eljárás bírói hiba miatt jelentősen elhúzódott.
- [54] 7. A másodfokú döntés - az elsőfokú bírósággal egyezően - a Pp. 215. §-a és a Pp. 3. § (2) bekezdése megsértésével túlterjeszkedett a kereseten. A jogerős ítélet úgy rendelkezett a Ptk. 4:220. §-a alapján a tovább tanuló nagykorú gyermek tartásáról, hogy az alperes erre vonatkozó viszontkereseti kérelmet nem terjesztett elő.
- [55] 8. A másodfokú ítélet tévesen kezeli az új Ptk. hatályba lépésnek idejét. Az első kereseti kérelmét 2013. október 11. napján nyújtotta be. A Fővárosi Törvényszék részítélete után, 2014. május 27-én egy új keresetet terjesztett elő, amelyet 2015. január 29-én módosított. A Ptk. 2014. március 15-én lépett hatályba, így az új keresetre és annak módosítására már az új Ptk. anyagi jogi szabályait kell alkalmazni. Tévesen állapította meg tehát a másodfokú bíróság, hogy a 2014. május 24. napján előterjesztett igénye csak kereset módosítás.
- [56] 9. A döntés nem veszi figyelembe a Kúria iránymutatásait és a követendő bírói gyakorlatot. A felperes hivatkozott az EBH2007.1609. számú eseti döntésre.
- [57] 10. A bíróságok - többek között - az alperes közokirattal bizonyított vagyonosodását teljesen figyelmen kívül hagyták, ezzel sérült a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés b) pontja.
- [58] 11. A régi törvények és az új Ptk. alkalmazása nincs összhangban.
- [59] 12. A másodfokú bíróság ítélete a felperessel szembeni elfogultságot tükrözi.
- [60] 13. Alapvető eljárásjogi hiba a második kereseti kérelem eljárásjogi kezelése.
- [61] 14. A másodfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének sem.
- [62] 15. Végül az eljárás során hozott végzések hivatalból történő felülvizsgálata elmaradt, így sérült a Pp. 254. § (1) bekezdése.
- [63] Az alperes a beadványában rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati kérelem okafogottá vált, mivel a felperes munkaviszonyának megszűnése miatt a bíróság a tartásdíj fizetési kötelezettségét 2017 januárjától megszüntette. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a közös vagyont megosztó jogerős ítéletben foglalt fizetési kötelezettségének sem tett eleget.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [64] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [65] A Kúria elsődlegesen az alábbiakra mutat rá. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény leszögezi, hogy a felülvizsgálati kérelem jogintézménye rendkívüli jogorvoslati eszköz, amelynek igénybevétele sem az előterjesztésre jogosult alanyok körét, sem pedig a jogerős határozatok tárgyát illetően nem korlátlan. A korlátozó rendelkezések célja annak biztosítása, hogy a legmagasabb bírói fórum elé olyan ügyek kerüljenek, amelyekben a jogkérdés súlya és jelentősége, a felek fokozott érdekeltsége vagy a jogegység biztosításának szempontjai ezt indokoltá teszi.
- [66] A felülvizsgálati kérelem tartalmi elemeit meghatározó Pp. 272. § (2) bekezdése kógens szabályként foglalja össze a felülvizsgálati kérelem azon minimális és konjunktív tartalmi elemeit, amelyek nélkül a fél beadványa alkalmatlan volna a felülvizsgálati eljárás megindítására, valamint a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezése érdemi felülbírálatra jogkövetkezményeinek kiváltására.

A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem tartalmi eleme a megtámadott határozat megjelölése, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, továbbá a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha jogszabálysértésre való hivatkozása indokait ismerteti. Mindezek bármelyikének a hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasítását eredményezi (PK vélemény 3. pont). Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 4. pont).

- [67] A fentieknek megfelelően a Kúria érdemben nem vizsgálta a felperes felülvizsgálati kérelmének azon elemeit, amelyek a fenti kritériumoknak nem feleltek meg.
- [68] A felülvizsgálati kérelem 2. pontja nem tartalmazza a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetését. A felperes a fellebbezése főbb pontjaira csak általános jelleggel, felsorolva utalt vissza. A 4., 5., 6., 9., 11., 12., 13. és 14. pontban a felperes sem a megsértett jogszabályhelyet, sem a jogi indokait nem fejtette ki. Nem jelölte meg a sérelmezett konkrét jegyzőkönyveket, a korábbi beadványra való visszahivatkozás a felülvizsgálati kérelem tartalmi elemeinek feltüntetési kötelezettségét nem pótolja. A Kúria egyes eseti döntéseiben megfogalmazott iránymutatás nem jogszabály, tehát annak feltüntetése nem tekinthető a jogszabályhely megjelölésének. A 11., 12., 13., 14. pontokban megfogalmazott általános kijelentések a jogszabályhely megjelölése és a jogi indokolás nélkül az abban foglalt kifogások érdemi elbírálására alkalmatlanok.
- [69] A 15. pontban sérelmezettek körében a felülvizsgálati eljárás kizárt. A Pp. 270. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálat csak az érdemi végzések körére terjed ki. Ebből következően a végzések hivatalbóli felülvizsgálatának elmaradása és ezzel összefüggésben a Pp. 254. § (1) bekezdése megsértése vizsgálatát a Kúria mellőzte.
- [70] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a felperes felülvizsgálati kérelme 1., 3., 7., 8. és 10. pontban foglaltak alapján, annak keretei között érdemben vizsgálta felül. A Kúria az eljárásjogi jogszabálysértésekre történő hivatkozásokat a Pp. 275. § (3) bekezdése szempontjából (az érdemi döntésre való kihatása) is vizsgálta.
- [71] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [72] 1. Nem sérült a Pp. 21. § (1) bekezdése. A felperes 2014. május 27-én benyújtott keresetlevelét 21.271/2014. számon lajstromozták és a korábban eljáró 11. P. tanácsra osztották. Az elsőfokú ítéletet részben hatályon kívül helyező részítélet folytán a visszaérkezett ügyet 2014. július 28. napján 21.702/2014. számon lajstromozták és az 5.P. tanácsra került kiosztásra. A 21.271/2014. számú ügyet az eljáró 11.P. tanács bírója a hatályon kívül helyezés folytán újraindult a 21.702/2014. számú ügyhöz - mivel a hatályon kívül helyezés miatt az minősült korábban indult eljárásnak - egyesítette. Az egyesített ügyek elbírálását az 5.P. tanácsról átosztották a 11. P. tanácsra (a periratborító alapján 2014.augusztus 25-én).
- [73] A felperes 2014. szeptember 12. napján terjesztett elő elfogultsági kifogást az elsőfokú bíróval szemben és 2014. október 27. napján kérte a Fővárosi Törvényszék 50.Pf. tanácsának kizárását is. A IV. és XV. Kerületi Bíróság 5.Pk. IV.50.119/2014/6. sorszámú, nem fellebbezhető végzésével az elsőfokú eljárásban eljáró bíró kizárását megtagadta (22. sorszámú irat). A kizárás megtagadásának indokolásában rámutatott arra, hogy kétségtelen, hogy az iratok visszaérkezését követően az ügy az 5.P. tanácsra került szignálásra, majd azt átosztották a 11.P. tanácsra, azonban a felperes ezzel kapcsolatos okfejtése téves, a szignálás és az átosztás igazgatási ügykörben történik, tehát az eljáró bíró „nem kaparinthatta vissza” az ügyet. Ezt meghaladóan a felperes az eljáró bíró ellen elfogultsági kifogást nem terjesztett elő.
- [74] A Pp. 21. § (1) bekezdése a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásra vonatkozik, a korábban eljáró bíró részvétele általában korlátozottabb, a hatályon kívül helyező határozat

tartalmától függ. Kizárt a megismételt eljárásból a bíró, ha a másodfokú bíróság elrendeli az ügy másik tanács általi tárgyalását (Pp. 252. § (4) bekezdés) vagy ha a hatályon kívül helyezésre a Pp. 252. § (1) bekezdése alapján azért került sor, mert az eljárásban a törvény értelmében kizárt bíró vett részt. A perbeli esetben a másodfokú bíróság sem a Pp. 252. § (4) bekezdése, sem a Pp. 252. § (1) bekezdésének alkalmazását nem látta indokoltnak, a Pp. 21. § (1) bekezdésének megsértésére való felperesi hivatkozás alaptalan.

- [75] Az olyan ügyekben, amelyekben a bizonyítás nagy terjedelme vagy teljes megismétlésének szükségessége indokolja az eljárás megismétlését (Pp. 252. § (3) bekezdés) - tehát a hatályon kívül helyezés nem a bíró személyében rejlő okokra vezethető vissza, hanem az indokolja, hogy az eljáró bíróság nem tisztázta kellően a döntés meghozatalához szükséges tényeket - a másodfokú bíróság köteles az új eljárás lefolytatására vonatkozó utasítást megadni. Az iránymutatás köti az elsőfokú bíróságot, ezért az ügy kiosztására jogosult vezető megítélésétől függ, hogy indokoltnak tartja-e új bíró kijelölését. A 14/2002 (VIII.1.) IM rendelet 32. § (2) bekezdése alapján az ügyelosztásra jogosult vezető - főszabályként - az egyesített ügyekben az eredetileg eljáró bírót jelöli ki az ügy tárgyalására. A korábban eljáró bírónak a keresetek egyesítése folytán a megismételt eljárásra való kijelölésével jogszabálysértés nem állapítható meg és az nem az eljáró bíró saját intézkedése, hanem az ügyelosztásra jogosult vezető hatáskörébe tartozó döntés volt.
- [76] 2. Alaptalan a Pp. 213. § (1) bekezdésének a megsértésére vonatkozó felülvizsgálati kérelem (3. pont). A Kúria visszautal a jogerős ítéletben foglaltakra, azt nem ismétli meg. A hatályon kívül helyezés folytán a megismételt eljárásban a tartásdíj fizetési kötelezettség 2013. október 12-től kezdődő megszüntetése volt az eljárás tárgya és - ezzel összefüggésben - annak alapjaként a gyermek tartásra való érdemtelensége. A 2013. október 12-ig előterjesztett visszamenőleges igényérvényesítés ítélt dolognak (Pp. 229. § (1) bekezdés) minősül. A felperes később benyújtott keresetében foglaltakat: a tartási kötelezettsége 2014. június 27-től való megszüntetését, a keresete benyújtásától (2014. május) számított hat hónapra visszamenőlegesen a tartásdíj 0 forintban, illetve 2014. március 15-től kezdődően 15.000 forint mértékben való megállapítását az eljáró bíróságok elbírálták. Az elsőfokú bíróság részletesen vizsgálta és ítéletében indokolta az érdemtelenségre való hivatkozás megalapozatlanságát (elsőfokú ítélet 8. és 9. oldal), tehát a másodfokú bíróságnak a hatályon kívül helyező határozata iránymutatását (2013 októberétől a jelen elsőfokú ítélet meghozataláig) teljesítette. Az újonnan benyújtott és az eljáráshoz egyesített keresetek tekintetében vizsgálta a jogalapot (a felperes teljesítőképessége csökkenése, a gyermek rászorultsága), azaz a keresetben felsorolt, a megszüntetés, illetve a tartás mértékének leszállítása iránti kérelmek megalapozottságát (2014. június 27-től, illetve 2014. május 27-től azt megelőző hat hónapra visszamenőleg). Az elsőfokú bíróság az ítéletében részletesen indokolta a jogalap hiányát, illetve a kötelezett teljesítőképesség csökkenésére való hivatkozás túlnyomó részbeni alaptalanságát. Tévesen és az ítéletben foglaltakkal szemben állítja a felperes a keresetei elbírátlanságát, a fentiek alapján ugyanis az eljáró bíróságok mind a több körülményváltozásra alapított megszüntetés, mind a visszamenőleges, a tartás mértékének leszállítása iránti igény tekintetében érdemi döntést hoztak.
- [77] 3. Alaptalan a Pp. 215. §-a és a Pp. 3. § (2) bekezdésére való hivatkozás (felülvizsgálati kérelem 7. pont). A felperes érvelése téves. A jogerős ítélet alapján a felperes fizetési kötelezettsége mindaddig fennáll, amíg annak megszüntetését a bíróság nem rendeli el. A kiskorú gyermek nagykorúvá válása esetén a tartási jogosultság újbóli megállapítására nincs szükség. Az életkor betöltése csak a tartás jogcímét - gyermektartás helyett rokontartás - változtatja meg, önmagában, automatikusan a tartási kötelezettséget nem szünteti meg, amennyiben annak jogszabályi feltételei (a nagykorú gyermek a tartásra rászorul és a kötelezett teljesítőképes) fennállnak. A tartás jogcímének változásával módosul a kötelezett felelőssége (létfenntartása terhére nem köteles), illetve a jogszabályi előírás alapján a nagykorú gyermek felelőssége: a tanulmányait folyamatosan, megfelelően köteles végezni, a szülőt tájékoztatni stb.. Ebből következően a fennálló kötelezettség megszüntetésére vagy a folyamatosan fizetendő tartás mértékének megváltoztatására irányuló felperesi kereset esetén annak

megállapítására, hogy a tartás továbbra is fennáll, nincs szükség viszontkeresetre, hiszen arról a jogerős előzményi ítélet már rendelkezett (azaz az alperesnek viszontkeresettel a jogerős ítéletnek megfelelő rendelkezést kellene kérnie, ami - annak ítélt dolog jellege miatt - fogalmilag kizárt).

- [78] 4. Nem alapos a Csjt. illetve a Ptk. jogszabályi rendelkezéseinek téves alkalmazását sérelmező felülvizsgálati kérelem (8. pont). A hatályon kívül helyezés miatt az elsőfokú bíróságnak a 2013. október 12. napjától kezdődően a tartás megszüntetésére vonatkozó keresetről kellett döntenie, amelynek jogalapjaként a felperes - akkor - a gyermek érdemtelenységét jelölte meg. Az újonnan benyújtott kereseti kérelme ugyancsak a tartás megszüntetésére vonatkozott, helyesen mutatott rá tehát a másodfokú bíróság, hogy a felperes keresete a jogalap körében azonos a korábbi keresetével (a tartás megszüntetése), a megszüntetés kezdő időpontja (2013. október 12. napja helyett 2014. június 27) módosult, illetve a felperes további - a megszüntetés iránti kérelmét megalapozó - körülményváltozásra (teljesítőképessége korlátozott voltára, a gyermek rászorultsága hiányára) hivatkozott.
- [79] A hat hónapra visszamenőleg előterjesztett igény, a tartásdíj 0 forintban való megállapítása, (amely tartalma alapján ténylegesen a tartás megszüntetésének tekinthető), illetve mértékének 15.000 forint összegre való mérséklése a tartás megszüntetésével együttesen értékelendő, a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban fennmaradó keresetbe (a 2013. október 12-től való megszüntetés iránti kérelembe) az azonos időtartam alapján beleértendő.
- [80] 5. A Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése (felülvizsgálati kérelem 10. pont).
- [81] A Pp. 270. § (2) bekezdése és a 275. § (3) bekezdésében foglaltakból az következik, hogy a tényállás megállapításának módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálására is lényegesen kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újra értékelésének nincs helye (BH1993.768., BH1995.226.). Amennyiben az állapítható meg, hogy a jogerős ítélet a bizonyítékokat nyilvánvalóan okszerűtlenül mérlegelte, ez megalapozza a felülvizsgálati kérelmet (BH1994.196.), ha azonban a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás nem iratellenes, okszerűtlen vagy logikai ellentmondást sem tartalmaz, a Kúriát kötik a másodfokú bíróság megállapításai (BH2013.119.). A felperes a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértését döntően arra alapította, hogy a bíróság az alperes vagyonosodását nem vizsgálta, ezzel anyagi jogi jogszabályt is sértett.
- [82] A Kúria rámutat arra, hogy a jogerős ítélet elbírálására irányadó anyagi jogi jogszabály, a Csjt. 69. § (1) bekezdése, a tartás megszüntetésére vonatkozóan a rokонтartás megállapításának alapjául szolgáló körülmények lényeges változásának bizonyítási kötelezettségét írja elő (egyezően a Ptk. 4:210. §-ban, illetve a 4:211. § (2) bekezdésében foglaltakkal). A felperes a kereseti kérelmét a lényeges körülményváltozásként a saját teljesítőképessége korlátozott voltára alapította, illetőleg a gyermek rászorultságának hiányára, valamint nagykorúvá válásának, illetőleg középiskolai tanulmányainak befejezése tényére.
- [83] A tartás mértékének megváltoztatása, illetve a tartás megszüntetése iránti perekben először a körülményváltozás ténye, a jogi érdek (a Csjt. szerint a kiskorú gyermek érdeke) vizsgálandó és csak annak bizonyítottsága esetén kerülhet sor a tartás mértékének újbóli megállapítására. A tartás mértékének meghatározásakor a tartásra jogosult szülő vagyoni körülményei a mérlegelés egyik szempontja, nem eredményezheti azonban azt, hogy a kötelezetti szülő - különösen teljesítőképessége esetén - a tartás megfizetésének kötelezettsége alól mentesüljön.
- [84] A jelen perbeli esetben jogerős ítélet a felperes keresetének jogalapját sem találta bizonyítottnak és a tartás mértékét a rokонтartásra irányadó következetes ítélkezési gyakorlatnak megfelelően határozott összegben - az előzményi jogerős ítéletben meghatározott minimum összeggel azonosan - állapította meg. Önmagában az alperes jövedelmi viszonyai esetleges pozitív változása - amit a gyermek nagykorúságára tekintettel a hivatalbóli bizonyítás lehetőségének hiányában a felperesnek kellett volna bizonyítania - a tartás megszüntetését nem vonja automatikusan maga után, a tartás

mértékének megváltozásánál csak a mérlegelés egyik szempontja lehet, nem jelenti azonban azt, hogy a gondozó szülő esetleges jobb anyagi viszonyai a tartásra kötelezett szülőt mentesíti a tartás fizetésének kötelezettsége alól.

- [85] A kifejtettek alapján az eljáró bíróságok a tényállást teljes körűen feltárták, abból az iratokkal összhangban, a peradatokat a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelve vonták le a jogkövetkeztetésüket. A másodfokú bíróság mérlegelése nem minősül iratellenesnek, logikátlanak vagy okszerűtlennek, ezért annak felülmérlegelésére nincs jogszabályi lehetőség.
- [86] A fentiek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [87] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás megtartásával bírálta el.
- [88] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, az alperes jogi képviselő nélkül járt el, ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárási költségben való marasztalást mellőzte.
- [89] A felperes a másodfokú eljárásban teljes személyes költségmentességben részesült, ezért az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2017. október 10.

Dr. Makai Katalin s.k. tanácselnök, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: